

Fra: Haaland, Helen <fmsfheha@statsforvalteren.no>

Sendt: tirsdag 4. oktober 2022 12:24

Til: Kristine Jacobsen <kristine.jacobsen@norskog.no>

Kopi: Vatshelle, Øyvind <fmhooyv@statsforvalteren.no>; Lyhammer, Silje Anette

<fmhosil@statsforvalteren.no>; Lars Johan Fjelde <lars.johan.fjelde@osteroy.kommune.no>; Martin

Ivar Henden <Martin-Ivar.Henden@osteroy.kommune.no>; revheimivar@gmail.com;

jens.manger@nortømmer.no

Emne: SV: Vedrørende sak om steingard/steingjerde i Osterøy kommune

Hei igjen,

Regelverket, § 4 i forskrift om produksjonstilskot og avløysartilskot vart endra hausten 2021, vi har difor lite erfaring med praktiseringa endå, det same gjeld direktoratet. Ulike saker og situasjonar krev ulike behandling, det er difor ingen «terskelvurdering» og vi meiner difor at de må kontakte kommunen for å få vite om de treng å sende søknad, så er det opp til kommunen å vurdere kva som forringar kulturlandskapet.

- Vi ser det slik at alle inngrep som øydelegg ein steingard er ei potensiell forringing av kulturlandskapet, òg når det gjelder kortare strekningar. Jmf døme på inngrep som forringer kulturlandskapet i rettleiing til forskrift om produksjonstilskot: «*fjerning av åkerholmer, steingjerder og gamle rydningsrøyser*». Det er ikkje eit generelt forbod mot å fjerne steingardar, men fjerning av steingard kan medføre at den som driv tilgrensande areal mister areal- og kulturlandskapstilskotet. Forbodet mot inngrep som forringer kulturlandskapet er eit krav som følgjer produksjonstilskot. Bønder blir ikkje «straffa» for å drive aktivt, men med å motta tilskot følgjer òg ulike krav.
- Mange inngrep som er planlagt i kulturlandskapet er for å få betre driftsmessige løysingar og kunne gi eit kulturlandskap som er meir praktisk for drifta, vert av mange ikkje blir oppfatta som at landskapet vert forringa. Det er likevel ikkje ut frå denne «kvardagsoppfatninga» av kulturlandskap at omgrepet *forringe kulturlandskapet* kan tolkast. Kva som forringer må tolkast ut frå rettleiinga til forskrifta, jmf: «*I begrepet «forringer kulturlandskapet», ligger tiltak som griper inn i og forandrer det særegne jordbrukslandskapet. Med kulturlandskapet menes både landskapsbildet, mangfoldet i naturen og kulturhistoriske verdier.*»
- Så vil det òg vere ulike vurderingar i ulike situasjonar. I tilfelle med ein annan type steingard eller ei annan plassering, vil det nok òg vere kommunar som etter å ha blitt kontakta i andre saker, kan seie at de ikkje treng søknad om førehandsgodkjenning. Det er altså mogleg at slike tilfelle blir vurdert ulikt, ikkje nødvendigvis fordi det er ulike kommunar, men fordi det er ulike saker og situasjonar.

Vi er samde i at slike saker bør kunne avklarast så kjapt det lar seg gjere, og at det bør vere mål om å ha forståing for behova ein har for tiltak i både jordbruksdrift og skogsdrift når førehandsgodkjenning skal vurderast.

Lenke til rundskriv <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/produksjonstilskudd-og-avlosertilskudd-i-jordbruket/produksjonstilskudd-og-avlosertilskudd-kommentarer-til-regelverk/-4.tilskudd-til-jordbruksareal>

Med venleg helsing

Helen Haaland
seniorrådgjevar

Statsforvaltaren i Vestland

Telefon: 57 64 30 80
Mobil: 95 72 99 74
E-post: fmsfheha@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvaltaren.no/vl

Fra: Kristine Jacobsen <kristine.jacobsen@norskog.no>

Sendt: fredag 30. september 2022 11:29

Til: Haaland, Helen <fmsfheha@statsforvalteren.no>

Kopi: Vatshelle, Øyvind <fmhooyv@statsforvalteren.no>; Lyhammer, Silje Anette <fmhosil@statsforvalteren.no>; Lars Johan Fjelde <lars.johan.fjelde@osteroy.kommune.no>; martin-ivar.henden <martin-ivar.henden@osteroy.kommune.no>; revheimivar@gmail.com; jens.manger@nortømmer.no

Emne: SV: Vedrørende sak om steingard/steingjerde i Osterøy kommune

Takk for kjapt svar.

Mener dere da at det er opp til kommunen skjønnsmessig å vurdere om et tiltak er «forringing av kulturlandskapet»? Dette spørsmålet er heller ikke forelagt direktoratet slik jeg leser det. Er det ingen terskelvurdering her som angir tilfellene som klart faller innenfor og utenfor?

Grunnen til at vi nok sikkert oppfattes som litt prinsipielt vanskelig her, er fordi vi ikke har opplevd denne problemstillingen noe annet sted i Norge, hvilket understøttes av uttalen fra direktoratet som sier at dette er en problemstilling de har vært borti før. Det kan fort også fremstå urimelig all den tid dette rammer negativt de som faktisk driver aktivt. Hadde man vært inaktiv jordbruker/skogbruker og ikke mottatt produksjonstilskudd ville denne vurderingen ikke rammet eier overhodet fordi kommunen da ikke vil hatt noe straffesanksjonsmuligheter. Vi har derfor grunneiere som opplever at de blir straffet for faktisk å drive jorden sin aktivt.

I tillegg har vi opplevelser i enkelte kommuner om sen saksbehandlingstid på alle saker det må søkes om, noe som kan være vanskeliggjørende for driftsplanleggingen ellers.

Ikke minst vil tiden som brukes på håndtering av slike saker også kunne påvirke tømmerprisene enormt, da disse er veldig volatile.

Vi ønsker derfor ikke å måtte søke om noe dersom det faktisk viser seg ikke å være søknadspliktig. Om noe skal være søknadspliktig eller ikke, bør jo være forutberegnelig for en borger å finne ut av, så selv om jeg forstår at selve vurderingen av kriteriene som må oppfylles dersom det er forringing er skjønnsmessige og søknadspliktige, så skulle vi gjerne hatt en terskelvurdering for når et tiltak er «forringing» og dermed søknadspliktig.

Dersom det viser seg at tiltaket generelt er søknadspliktig (krever forhåndsgodkjenning), vil vi selvsagt søke, men opplever at å sende inn en søknad gjør at vi uten videre aksepterer premisset om at det er søknadspliktig.

(Det legges til for den konkrete sakens skyld at man her ønsker å foreta kryssing (med ikke-permanent nedtaking av en liten del) av ikke-fredet steingard for å unngå alternativ rute som kan medføre fare for elveperlemusling.)

Det er altså hensynet til skogeiere, rasjonell drift og gunstige skatteinntekter til kommunen som gjør at vi ønsker spørsmålet avklart, ikke for å prinsipielt være vanskelig mot enkelte kommuner slik det kan ha blitt oppfattet her.

Med ønske om en god helg når den tid kommer.

Med vennlig hilsen
Kristine Jacobsen
Jurist og konsulent

Tlf.: + 47 41 66 12 67

www.norskog.no

www.skoginfo.no

Fra: Haaland, Helen <fmsfheha@statsforvalteren.no>

Sendt: fredag 30. september 2022 09:55

Til: Kristine Jacobsen <kristine.jacobsen@norskog.no>

Kopi: Vatshelle, Øyvind <fmhooyv@statsforvalteren.no>; Lyhammer, Silje Anette <fmhosil@statsforvalteren.no>; Lars Johan Fjelde <lars.johan.fjelde@osteroy.kommune.no>; martin-ivar.henden <martin-ivar.henden@osteroy.kommune.no>; revheimivar@gmail.com; jens.manger@nortømmer.no

Emne: SV: Vedrørende sak om steingard/steingjerde i Osterøy kommune

Hei igjen,

Dette bør ikke vere noko problem, men kanskje ikkje det kom klårt nok fram i vårt svar. Vår meinig er at tiltaket må vurderast av kommunen, det er ei skjønnsvurdering. Om kommunen kan førehandsgodkjenne tiltaket treng det ikkje ha konsekvensar for produksjonstilskotet.

Eg limer inn svaret frå Til Leiss i Landbruksdirektoratet:

Både «normal skjøtsel» og «avhjelper driftsmessige ulemper» er skjønnsmessige vurderinger. Det er derfor vanskelig, og heller ikke meningen, å gi fasitsvar på det du spør om.

Spørsmålet er først om tiltaket kan anses som normal skjøtsel. Ut i fra hvordan det står beskrevet i rundskriv, befinner kanskje fjerning av steingard som følge av hogst seg i ytterkanten av hva som kan anses å falle innenfor «normal skjøtsel».

Om det kan forhåndsgodkjennes vil være avhengig av om det avhjelper «betydelige driftsmessige ulemper». Her vil det f. eks være relevant å vurdere om det er uforholdsmessig tungvint, eller umulig, å få tømmer ut fra hogstfeltet på en annen måte.

Vi har ikke hatt noen konkrete saker eller fått spørsmål om nettopp dette tidligere, så det foreligger heller ingen etablert praksis for spørsmålet ditt.

Med hilsen
Tim Wik Leiss
Rådgiver

Landbruksdirektoratet
Avdeling Landbruksproduksjon
Seksjon Direktetilskudd
Telefon: +47 977 677 47
www.landbruksdirektoratet.no
tim.leiss@landbruksdirektoratet.no

Fra: Haaland, Helen <fmsfheha@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 16. mai 2022 14:30

Til: Tim Leiss <Tim.Leiss@landbruksdirektoratet.no>

Emne: Tolking § 4

Hei

Vi har eit spørsmål til § 4 Inngrep som forringer kulturlandskapet.

Eit eksempel: Ein steingard i grensa til dyrka jord må kryssast for å få ut tømmer frå eit hogstfelt. Steingarden skal ikkje nødvendigvis fjernast permanent, men kan verte skada og då eventuelt restaurerast. Er dette noko som kjem inn under normal skjøtsel og som ikkje treng førehandsgodkjenning? Ev om dette er eit inngrepet som «avhjelper betydelige driftsmessige ulemper for foretaket» og som dermed kan få godkjenning?

Med venleg helsing

Helen Haaland

seniorrådgjevar

Statsforvaltaren i Vestland

Telefon: 57 64 30 80

Mobil: 95 72 99 74

E-post: fmsfheha@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvaltaren.no/vl

Fra: Kristine Jacobsen <kristine.jacobsen@norskog.no>

Sendt: onsdag 28. september 2022 16:09

Til: Haaland, Helen <fmsfheha@statsforvalteren.no>

Kopi: Vatshelle, Øyvind <fmhooyv@statsforvalteren.no>; Lyhammer, Silje Anette <fmhosil@statsforvalteren.no>; revheimivar@gmail.com; martin-ivar.henden <martin-ivar.henden@osteroy.kommune.no>; Lars Johan Fjelde <lars.johan.fjelde@osteroy.kommune.no>; Jens Manger <jens.manger@nortommer.no>

Emne: SV: Vedrørende sak om steingard/steingjerde i Osterøy kommune

Takker for svar.

Jeg kan ikke se at dere svarer på vår innsigelse om at en ikke-permanent nedtaking av en ikke fredet steingard (mer en røys jf. tidligere sendte bilder) er inngrep som «forringer» kulturlandskapet. Dersom det ikke er det, kan vi heller ikke se at det kan komme i konflikt med produksjonstilskudd.

Det er mulig dere mener det er en fullt ut skjønnsmessig vurdering, men her bør det jo legges noen retningslinjer til grunn som er lik for alle.

Jeg er fullt klar over at Statsforvalteren ikke kan utøve politisk skjønn her, men dette er en henvendelse om hvordan lovverket skal forstås. Vil derfor anta at dette kan svares ut av enten dere eller direktoratet.

Med ønske om en fin dag.

Med vennlig hilsen
Kristine Jacobsen
Jurist og konsulent

Tlf.: + 47 41 66 12 67
www.norskog.no
www.skoginfo.no

Fra: Haaland, Helen <fmsfheha@statsforvalteren.no>
Sendt: onsdag 28. september 2022 15:29
Til: Kristine Jacobsen <kristine.jacobsen@norskog.no>
Kopi: Vatshelle, Øyvind <fmhooyv@statsforvalteren.no>; Lyhammer, Silje Anette <fmhosil@statsforvalteren.no>; revheimivar@gmail.com; martin-ivar.henden <martin-ivar.henden@osteroy.kommune.no>; Lars Johan Fjelde <lars.johan.fjelde@osteroy.kommune.no>
Emne: SV: Vedrørende sak om steingard/steingjerde i Osterøy kommune

Hei,

Norskog har stilt spørsmål om kryssing av steingard pga. skogsdrift kjem i konflikt med § 4 i forskrift om produksjonstilskot.

Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 4, tredje ledd omtalar inngrep som forringar kulturlandskapet:

«Tilskuddet skal avkortes dersom det på, eller i tilknytning til arealet foretaket disponerer foretas inngrep som forringer kulturlandskapet. Det skal likevel bare avkortes for inngrep på eiendom som foretaket helt eller delvis disponerer. Dersom annet regelverk ikke er til hinder for det, kan kommunen likevel forhåndsgodkjenne inngrepet dersom det avhjelper betydelige driftsmessige ulemper.»

Sjå kommentarar til regelverk her: https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/produksjonstilskudd-og-avlosertilskudd-i-jordbruket/produksjonstilskudd-og-avlosertilskudd-kommentarer-til-regelverk/-4.tilskudd-til-jordbruksareal#tredje_ledd: inngrep_som_forringer_kulturlandskap

Både «normal skjøtsel» og «avhjelper driftsmessige ulemper» er skjønnsmessige vurderingar. Vi har forhøyrert oss med Landbruksdirektoratet om korleis dette skal tolkast i tilfelle med kryssing av steingard i forbindelse med skogsdrift. Dei har ikkje hatt konkrete saker som dette tidlegare, så det er heller ikkje etablert praksis på området. Først må det takast stilling til om dette kan reknast som normal skjøtsel, Landbruksdirektoratet oppfattar at fjerning av steingard som følgje av hogst kanskje er i ytterkant av kva som kan komme innanfor «normal skjøtsel». Om tiltaket kan førehåndsgodkjennast vil vere avhengig av om det «avhjelper betydelige driftsmessige ulemper» og det ikkje er i strid med anna regelverk. Her vil det vere relevant å vurdere om det er uforholdsmessig

tungvint, eller umogleg, å få tømmer ut frå hogstfeltet på ein annan måte. Verdien av steingarden må også vurderast og Fylkeskommunen bør kontaktast for uttale.

Vi oppfattar difor at dette er ei sak som kan komme i konflikt med § 4 i *forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket*, og at det må søkjast om førehandsgodkjenning frå kommunen. Produksjonstilskot og avløysartilskot er statlege tilskotsordningar som kommunen administrerer og fattar vedtak i. Kommunane er underlagt statleg instruksjon i tilskotsforvaltninga og ikkje politisk skjønn.

Med venleg helsing

Helen Haaland
seniorrådgjevar

Statsforvalteren i Vestland

Telefon: 57 64 30 80

Mobil: 95 72 99 74

E-post: fmsfheha@statsforvalteren.no

Web: www.statsforvalteren.no/vl

Fra: Kristine Jacobsen <kristine.jacobsen@norskog.no>

Sendt: onsdag 28. september 2022 09:06

Til: Vatshelle, Øyvind <fmhooyv@statsforvalteren.no>

Emne: Vedrørende sak om steingard/steingjerde i Osterøy kommune

Hei,

Jeg forsto det slik at du hadde fått en uttale i fra Direktoratet i saken?

Jeg presiserer som skrevet til Statsforvalteren før, at det er tolkningen av regelverket vi ønsker, ikke om dere kan overstyre kommunen for tilfellet, det forstår jeg jo at dere ikke kan.

Er det mulighet for å oversende uttalen til meg?

Med vennlig hilsen

Kristine Jacobsen

Jurist og konsulent

Tlf.: + 47 41 66 12 67

www.norskog.no

www.skoginfo.no